

**L.B. gegn Belgíu**

**Dómur frá 2. október 2012**

**Mál nr. 22831/08**

**5. gr. Réttur til frelsis og mannhelgi**

***Vistun geðsjúkra afbrotamanna. Viðeigandi stofnun. Tilgangur frelsissviptingar.***

## **1. Málsatvik**

Kærandi, L.B., er belgískur ríkisborgari, fæddur árið 1963, og vistaður á deild fyrir geðsjúka afbrotamenn í fangelsi í Ghent. Hann hlaut fjölda dóma á árunum 1986 til 1995 fyrir þjófnað og ólöglegan vopnaburð. Í skýrslu geðlækna frá árinu 1997 var komist að þeirri niðurstöðu að L.B. þjáðist af alvarlegri persónuleikaröskun og væri hættulegur samfélaginu. Hann hlaut 5 ára fangelsisdóm í nóvember 2007 fyrir nauðgun. Í janúar 2004 ákváðu belgísk fangelsismálayfirvöld að vista hann á viðeigandi stofnun fyrir geðsjúka afbrotamenn. Í kjölfarið var hann vistaður á sérstakri deild Ghent-fangelsisins, en eftir nokkra mánuði fluttur á samsvarandi deild í Merksplads-fangelsinu. Í febrúar 2005 ákváðu yfirvöld að framlengja vistun hans en tóku fram að innlögn á viðeigandi stofnun væri grundvöllur þess að hann gæti náð bata. Á árunum 2004 og 2005 voru gerðar margar tilraunir til þess að leggja kæranda inn á viðeigandi einkareknar stofnanir, en engin þeirra vildi taka við honum sem sjúklungi. Hann var því fluttur aftur í fangelsið í Ghent í febrúar 2006. Í júní 2007 var vistun hans þar framlengd þangað til viðeigandi úrræði mynduast. Eftir að hafa fengið álitsgerð frá lækni í mars 2008 varðandi endurhæfingu kæranda settu yfirvöld fram endurhæfingaráætlun sem gerði ráð fyrir reglulegri meðferð hans án þess að innlögn á sjúkrastofnun kæmi til. Í því markmiði var leitað til nokkurra meðferðarstofnana á árunum 2008 til 2009 en án árangurs. Á sama tíma var hann áfram vistaður á geðdeild fangelsisins. Árið 2010 var skilyrðum vistunar hans breytt á þann veg að hann fengi að sækja vinnu undir eftirliti utan fangelsis á daginn, en væri vistaður þar á nóttunni. Í ágúst 2011 fékk kærandi svo viðeigandi lækni meðferð innan fangelsisins. Í september 2011 afturkölluðu yfirvöld leyfi hans til vinnu utan fangelsisins og síðan hefur hann dvalið í fangelsinu.

## **2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólnum**

### ***Kæran***

Kærandi telur að þær stofnanir sem hann var vistaður á geti ekki talist viðeigandi úrræði miðað við geðsjúkdóm hans og því hafi verið brotið gegn réttindum hans samkvæmt 1. mgr. 5. gr. sáttmálans.

### ***Niðurstaða***

Dómstóllinn ítrekaði fyrri framkvæmd sína um túlkun 5. gr. að beint samband þyrfti að vera á milli þeirra ástæðna sem lægju að baki frelsissviptingu manna og þeirra úrræða sem væri beitt við vistun þeirra. Þannig geti vistun geðsjúkra fanga aðeins talist lögmæt í skilningi 1. mgr. 5. gr. sáttmálans ef hún færi fram á sjúkrahúsi eða annarri viðeigandi stofnun. Þá var tekið fram að belgísk yfirvöld hefðu reglulega talið, allt frá árinu 2005, að vistun kæranda í fangelsum væri tímabundin þangað til viðeigandi úrræði stæðu honum til boða. Yfirvöld hefðu einnig komist að þeirri niðurstöðu 2011 að geðdeild fangelsis teldist ekki viðeigandi staður fyrir meðferð kæranda. Dómstóllinn tók einnig fram að sú lækni meðferð sem kærandi fékk í fangelsinu hefði verið mjög takmörkuð. Ljóst væri að kerfislægur vandi væri uppi í belgíska fangelsiskerfinu þar sem fjöldi fanga væri á biðlista eftir viðeigandi úrræðum. Kærandi var vistaður í fangelsi í 7 ár án þess að fá viðeigandi meðferð og þrátt fyrir að fjölmörg álit sérfræðinga lægju fyrir um að slík meðferð væri honum nauðsynleg. Taldi dómstóllinn því að vistun kæranda hefði ekki samræmst tilgangi hennar og því væri um brot gegn 1. mgr. 5. gr. að ræða.

Á grundvelli 41. gr. sáttmálans var belgíska ríkið dæmt til að greiða kæranda 15.000 evrur í miskabætur og 9.000 evrur í málskostnað.